

Cele șapte zile ale creației

Ziua a treia

«Dumnezeu a zis: „Să se strângă la un loc apele¹ care sunt dedesubtul cerului, și să se arate uscatul!” Și așa a fost. Dumnezeu a numit uscatul pământ, iar grămada de ape a numit-o mări. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun. Apoi Dumnezeu a zis: „Să dea pământul verdeață, iarbă cu sămânță, pomi roditori, care să facă rod după soiul lor și care să aibă în ei sămânța lor pe pământ.” Și așa a fost. Pământul a dat verdeață, iarbă cu sămânță după soiul ei, și pomi care fac rod și care își au sămânța în ei, după soiul lor. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun. Astfel, a fost o seară, și apoi o dimineață: aceasta a fost ziua a treia.» (Geneza 1,9-13)

O nouă seară și o nouă dimineață conduc la ziua a treia, în care Dumnezeu Își continuă lucrarea cu apele. Și acum are loc o separare: așa cum în ziua anterioară a fost o separare între ape și ape, așa are loc acum o separare între mări și pământ. Așa cum acolo a fost vorba de întindere, așa este aici vorba despre uscat; acolo „cerul”, aici „pământul”, ambele într-un înțeles mai restrâns decât în versetul 1, așa cum s-a spus. Dumnezeu vorbește din nou, dar acum este o altă poruncă decât cea din zilele anterioare (deci nu: „să fie uscat” sau ceva asemănător); în afară de aceasta este o poruncă ciudată, căci numai aici se folosește forma pasiv, textual: „Apele dedesubtul cerului să fie adunate într-un loc, și uscatul să devină vizibil”. Și nu: Dumnezeu a adunat, ci: a fost așa. Se pare că aici Dumnezeu dă o poruncă anumitor puteri, ca să adune apele, și anume, apele care sunt dedesubtul întinderii, deci apele care în ziua a doua au rămas pe pământ. „Puterile”, căroră Dumnezeu le poruncește aici, trebuie să pună în mișcare apele spre „un loc”. Cine sunt aceste puteri și care este acest *un loc*?

Că apele sunt adunate într-un loc, desigur nu înseamnă că ele curg într-*un* bazin; pluralul „mări” (versetul 10) arată deja clar că acest „un loc” cuprinde multe mări și oceane diferite. Dar ele constituie efectiv o unitate, căci ele sunt toate legate între ele într-o mulțime de ape, mai mult sau mai puțin ele au toate același „nivel al mării” și toate sunt delimitate împreună prin bariere, pe care Dumnezeu li le-a pus. „A tras o boltă pe fața apelor, ca hotar” (Iov 26,10) și „A închis marea cu porți” (Iov 38,8). „El îngrămădește apele mării într-un morman, și pune adâncurile în cămări” (Psalm 33,7). „A pus un hotar mării, ca apele să nu treacă peste porunca Lui” (Proverbe 8,29). El „a pus mării ca hotar nisipul, hotar veșnic, pe care nu trebuie să-l treacă. Și chiar dacă valurile ei se înfurie, totuși sunt neputincioase; urlă, dar nu-l trec.” (Ieremia 5,22) Și cine sunt puterile care au strâns apele? La porunca lui Dumnezeu trebuie ca scoarța pământului să se fi pus în mișcare. În anumite locuri ea s-a ridicat, și astfel a ridicat nivelul fundului mării peste nivelul apelor; în alte locuri s-a coborât, și apele au curs în adâncul care s-a format. S-au format atât munți cât și bazine oceanice. Ce forțe uriașe de presiune și de frecare trebuie să fi exercitat aceste enorme mișcări de ape asupra pământului! Primele sedimente lipsite de fosile, care acoperă scoarța pământului, trebuie să fi avut loc în această zi și să fi alcătuit un teren roditor pentru plantele care urmau să apară foarte curând.

Dumnezeu dă acum din nou nume, și prin aceasta stabilește cele trei spații mari, care sunt vitale pentru toate organismele vii (care sunt de asemenea subîmpărțite după aceste trei spații): „... cerurile și pământul, mările și tot ce mișună în ele” (Psalm 69,34; compară cu Apocalipsa 10,6), și anume păsările cerului, animalele pământului și peștii mării (compară cu versetele 26.28.30). În Scriptură, lucrările lui Dumnezeu sunt numite totdeauna cu numele lor dumnezeiești; tot așa de rar cum este cuvântul „întindere” este în Scriptură și cuvântul „uscatul”. „Dumnezeul cerurilor, care a făcut marea și uscatul” (Iona 1,9). Mai departe, cuvântul este folosit în contrast cu marea numai în Iona 1,13; 2,11; (în sens general: Isaia 44,3), și înainte de

¹ Textual: „să fie strânse apele ...” (la forma pasivă)

toate la trecerea prin Marea Roșie (Exod 14,16.22.29; 15,19; Psalm 66,6; Neemia 9,11) și prin Iordan (Iosua 4,22); o legătură cu „strângerea apelor” (versetul 10) avem în Exod 4,9; 7,19. Deci după ce în ziua a doua și a treia au fost terminate cele trei spații mari de viață, poate aici să urmeze pentru a doua oară: Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun.

Pentru prima dată Dumnezeu vorbește în aceeași zi încă o dată. Lucrarea Sa din această zi nu este încă gata; uscatul s-a arătat, dar el trebuie să facă și „lucrarea”, pentru care el a fost uscat. Toate din Geneza 1 sunt orientate spre primirea omului. El nu poate trăi în ape, de aceea uscatul trebuia să devină liber; dar nu poate trăi nici pe pământ arid – terenul trebuie să înverzească! „*pământul ... rodește o iarbă folositoare celor pentru care este lucrat*” (Evrei 6,7). Pentru prima dată Dumnezeu se adresează aici direct unei instanțe, care trebuie să facă lucrarea pe care El o vrea: „*Să dea pământul ...*” Asemănător găsim și în ziua a cincea („Să mișune apele de viețuitoare”, cu toate că aceasta este mai redusă) și a șasea („Să dea pământul”), dar sunt și diferențe mari. La executarea poruncii, citim *aici*: pământul a dat ..., dar în ziua următoare Dumnezeu Însuși continuă lucrarea: Dumnezeu a creat (versetul 21). Și Dumnezeu a făcut (versetul 25). Pe de o parte se arată deci concordanța materială reală între organismele vii, și între pământ și apă, pe de altă parte. Însă pe de altă parte în felul de vorbire spirituală al Scripturii, plantele nu mai sunt privite ca materie vie, în timp ce animalele ocupă o poziție mult mai înaltă în creația lui Dumnezeu. De aceea nu se spune despre plante, ci despre animale se spune că ele au fost create de Dumnezeu, și despre plante se spune, că ele sunt date direct din pământ (cu toate că desigur prin puterea lui Dumnezeu), în timp ce animalele au fost făcute direct de Dumnezeu (cu toate că ele au fost făcute în legătură cu pământul și apa). Diferența mare constă în aceea că animalele sunt *suflete* vii, deci cu conștiință și simțăminte; în legătură cu aceasta stă faptul că plantele nu au sânge (în care este viața), ci animalele în general au desigur (compară cu Geneza 9,4; Levitic 17,14; Deuteronom 12,23). O a doua diferență mare este aceea, că animalele nu au o legătură fixă cu pământul, în timp ce plantele cu o mare parte a lor (rădăcinile) se afundă în pământ și de acolo iau materiile minerale ca hrană. (Desigur în această analiză trebuie să nu ținem seama de animalele și plantele cele mai inferioare, care au puțină importanță pentru om și stau în afara orizontului observatorului normal și deseori și a Scripturii.)

Verbul „să dea” (versetul 11) este special rezervat pentru această acțiune deosebită, unică, din ziua a treia; cuvântul nu se mai întâlnește în Vechiul Testament decât sub o altă formă în Ioel 2,22, și anume în legătură cu înnoirea creației în Împărăția păcii. Această scoatere la iveală este realmente unică în felul ei; în mod normal plantele răsar într-adevăr din pământ, dar dintr-o sămânță care a căzut în pământ. Aici pământul face să răsară plante prin puterea creatoare a lui Dumnezeu Însuși. În versetul 12 este un alt verb: pământul a dat. Aceasta nu este o chestiune unică, ci una care se continuă (compară cu Isaia 61,11; Hagai 1,11). Căci cu toate că plantele abia începând cu ziua a cincea răsar din sămânță, aceste semințe trebuie totdeauna mai întâi să cadă în pământ. „*Dacă grăuntele de grâu nu cade în pământ și nu moare, rămâne singur; dar dacă moare, aduce multă roadă*” (Ioan 12,24). Ce trebuie pământul „să dea la iveală”? În primul rând „cele ieșite din el”! Și aici este concordanță cu ziua a cincea: „Să mișune apele de viețuitoare (care mișună)”. Această înrudire între verb și substantiv arată legătura specifică între ceea ce dă naștere la ceva și ce a rezultat. Tot așa și în grupele următoare de plante: „*iarbă cu sămânță*” și „*pomi roditori, care să facă rod*”. Acest gând al concordanței dintre organism și sămânța lui ne va fi de folos când mai târziu vom vorbi despre expresia importantă „după soiul lor”. Sper să dedic un studiu deosebit acestei expresii și prin aceasta o privire de ansamblu despre conținutul, caracterul, influența și respingerea teoriei evoluționiste.

Deci ce grupe de plante sunt numite aici în versetele 11 și 12? Este clar, că aici nu ne putem aștepta la o împărțire științifică a regnului vegetal. Marea grupă a plantelor inferioare lipsește aici pe deplin; sunt numite numai plantele care au importanță vitală pentru animale și pentru om, și ele sunt împărțite după criterii diferite, după importanța pe care ele o au. Aceasta se poate vedea clar din versetele 29 și 30: Dumnezeu dă omului verdețurile care fac sămânță și pomii în care sunt roade care fac sămânță, în timp ce El dă animalelor și păsărilor iarba verde. Între

acestea este o diferență remarcabilă. La hrana pentru animale (iarba și verdețuri) nu se vorbește niciodată despre sămânță, însă la hrana pentru om se vorbește de sămânță (pomi care fac rod și care își au sămânța în ei și iarbă care face sămânță). Sămânța și rodul vorbesc despre viața nouă, despre viața de înviere (vezi Isaia 53,10; Psalm 126,5.6; Ioan 12,24; 1 Corinteni 15,35-38); pentru Adam aceasta vorbește despre trăirea veșnică în grădină, dacă ar fi rămas ascultător (compară cu Geneza 2,16.17; 3,22). De aceea este remarcabil că după căderea în păcat nu se mai vorbește despre sămânță (Geneza 3,17-19; 9,3).

Deci prima grupă este „cele ieșite din pământ”. Ce înseamnă aceasta se poate vedea din locuri diferite din Scriptură. Psalmul 23,2 vorbește despre „pășuni din cele ieșite din pământ”, și pe o pășune crește iarbă verde (de aceea „pășuni verzi”). Este verdele mâncat de măgarul sălbatic (Iov 6,5) și de căprioare (Ieremia 14,5), și care încolțește din pământ după ploaie (2 Samuel 23,4). Acest ultim loc arată că înainte de toate este vorba de iarba tânără, verde și proaspătă (compară și cu Iov 38,27; Proverbe 27,25). Deci aici nu este cuvântul obișnuit pentru „iarbă” în general, care are mai mult sensul de vremelnicie (Psalm 90,5; 103,15; 129,6; Isaia 40,6). A doua grupă o formează „iarba cu sămânță” (textual: „iarbă cu sămânță de semănat”), uneori numită și iarbă verde (Geneza 1,30; 9,3), iarba câmpului (Geneza 2,5; 3,18), iarba pământului (Exod 10,12.15) sau iarba de pe câmp (Iov 5,25). Pentru a crește ea este dependentă de rouă sau de ploaie (Geneza 2,5; Deuteronom 32,2; Proverbe 19,12; Isaia 55,10; Mica 5,6), altfel se uscă (Psalm 102,4.11; Isaia 42,15; Ieremia 12,4; 14,6). În contrast cu „iarba”, Dumnezeu a dat omului aceste „verdețuri”: „*Tu faci să crească iarba pentru vite, și verdețuri pentru nevoile omului: ca pământul să dea hrană*” (Psalm 104,14; compară cu Isaia 55,10). Pentru aceasta verdețurile sunt strânse de oameni (Proverbe 27,25b).

Uneori verdețurile sunt numite și hrană pentru animale (Deuteronom 11,15; Psalm 105,35; 106,20; Ieremia 14,6), dar atunci numai frunza verde a acestora (Geneza 1,30; compară cu Exod 10,15), în timp ce pentru om accentul se pune pe sămânță, înainte de toate la cereale. „Verdețurile” cuprind deci ierburi, legume și cereale, care pentru observatorul obișnuit se înmulțesc prin sămânță clar vizibilă, în opoziție cu „cele răsărite”, care este ori verdeață tânără, care nu are încă sămânță, ori iarba, care produce sămânță foarte mică, care nu se vede. Ce înseamnă „de semănat” din expresia „sămânță de semănat” rezultă din singurul text biblic, în care această formă a verbului se întâlnește în singurul loc din Vechiul Testament, și anume în Levitic 12,2, așa cum o femeie „dă sămânță” (după părerea mea nu „primește sămânță”, așa cum este în unele traduceri): darea de sămânță ca rezultat final al unui proces de creștere.

De aceasta se deosebesc plantele grupei a treia: pomii. Formarea de sămânță este ținta finală pentru verdețuri: după ce sămânța s-a format și a fost împrăștiată, deseori verdețurile mor, și din sămânță iau naștere alte verdețuri. Pomul face și el într-adevăr sămânță, dar în acest caz sămânța este ascunsă în fruct, el fiind scopul principal. Același pom oferă (textual: face) an de an fructele sale ca hrană pentru om și se înmulțește prin sămânța aflată în el. „Pomii de pe câmp sunt pentru om”, aceștia sunt pomii „ca hrană” (Deuteronom 20,19.20; Levitic 19,23; Neemia 9,25; Ezechiel 47,12), „pomii buni” (2 Împărați 3,19.25). Și expresia „pomi care fac rod” este de fapt, ca și „cele ieșite din pământ” și „de semănat”, unică în felul ei în acest verset; o găsim numai de două ori, și anume în vorbirea contemplativă (Psalm 148,9; Eclesiastul 2,5). Cuvântul folosit pentru „pomi” este tradus în Vechiul Testament mai des prin „lemn” (de exemplu Geneza 22,3-9), și aceasta ne arată însemnătatea deosebită pe care o are expresia „pomi roditori” în relatarea despre creație. Verdeața se poate îndoi, este moale, zemoasă, dar lemnul este tare, uscat, aparent fără viață; și tocmai lemnul uscat este în stare „să facă” rodul minunat. Dumnezeu „a făcut” animalele și le-a dat aptitudinea să dea naștere la urmași, care se aseamănă cu ele; dar nu se spune că El „a făcut” plantele. În loc de aceasta El a dat pomilor roditori aptitudinea „să facă” mereu rod, tocmai în lemnul uscat, tare, din care iese (compară cu Numeri 17,8; Isaia 11,1), și cu care nu se aseamănă deloc. Prin aceasta s-a clarificat și vechea întrebare, ce a fost mai întâi, stejarul sau ghinda.